

עֲזִים נְתִיבָה. וְכָתִיב, (תהלים עז) בַּיָּם דְּרַפֶּךָ וּשְׁבִילְךָ בַּמַּיִם
רְבִים. עָלְמָא עֲלָאָה כַּד אַתְּמַלְיִיא וְאַתְּעַבְרָא כְּנוֹקְבָא
דְּמַתְעַבְרָא מִן דְּכוּרָא אַפִּיקַת תְּרִין בְּנִין כַּחַד, דְּכַר
וְנוֹקְבָא, וְאַנּוּן שָׁמַיִם וְאַרְץ כְּגִוּוּנָא עֲלָאָה.

מִמֵּימוֹי דְּשָׁמַיָא אַתְּזֵן אַרְעָא וּמִימוֹי אֲשֶׁתֵּדֵן בְּגִוּוּהַ,
אַלָּא דְעֲלָאֵי דְכַר וְתַתָּאֵי נּוֹקְבָא. וְתַתָּאֵי מִן
דְּכוּרָא אַתְּזֵנּוּ. וּמִיִּין תַּתָּאִין קָרְאֵן לְעֲלָאִין כְּנוֹקְבָא
דְּפַתִּיחָא לְדְכוּרָא וְשִׁדְתָּ מִיָּא לְקַבְלָא מִיָּא דְדְכוּרָא לְמַעַבְד
זְרַעָא. וְנוֹקְבָא מִן דְּכוּרָא אַתְּזֵנַת. הֵדָּא הוּא דְכָתִיב וְאַת
הָאָרֶץ בְּתוֹסֶפֶת וַיִּזְכֹּר

כָּתִיב, (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהַ
וְגו'. אַתְּוּן אַתְּחַקְקוּ (דף 2 ע"א) בְּעוֹבְדָא דְכֹלָא.
בְּעוֹבְדָא דְעֲלָאָה וּבְעוֹבְדָא דְתַתָּאָה. לְבַתַּר אַתְרֵשִׁימוּ
אַתְּוּן וְאַתְּחַקְקוּ בְּקָרָא. ב' בְּרֵאשִׁית בְּרָא. א' אֱלֹהִים אֶת.
ב' רֵאשִׁית בְּרָא וְדָאֵי. כְּמָה דְאַתְמַר בִּי"ת בְּרָא וְדָאֵי
בְּחִילָא עֲלָאָה (בְּתַקִּיפּוּ דְרִזָּא דְאַנּוּן אַתְּוּן). ב' נּוֹקְבָא. א' דְכַר. כְּמָה
דְּב' בְּרָא וְדָאֵי בְּחִילָא דְלְעִילָא. הָכִי א' אַפִּיק אַתְּוּן
הַשָּׁמַיִם כְּלָלָא דְעֵשְׂרִין וְתַרְתִּין אַתְּוּן. ה' אַפִּיק שָׁמַיִם
לְמִיּהַב לִיָּה חַיִּין (ב"א וְלֹא שְׁקָאָה) וְלֹא שְׁרָשָׂא לִיָּה.

וְאַתְּ הָאָרֶץ. ו' אַפִּיק הָאָרֶץ לְמִיּהַב לָהּ מְזוּנָא וְלֹא אַתְקָנָא
לָהּ וְלְמִיּהַב לָהּ סְפוּקָא דְאַתְחַזִּי לָהּ. וְאַתְּ הָאָרֶץ,

דְּנָטִיל וְאִ"ו אָ"ת כְּלָלָא דְעֶשְׂרִין וְתֵרִין אַתּוּון וּמִתּוּן
 אֶרְעָא. וְאֶרְעָא כְּלִיל לֹון לְגִוּוּהַ כְּמָא דְאֵת אִמְר, (קְהֵלֵת א)
 כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם. וְהֵיִינוּ רִזָּא וְאֵת הָאָרֶץ.
 דְּכַנְיֵשׁ כְּלָא לְגִוּוּהַ וְקַבְּלִית לֹון הָאָרֶץ נְטִלָּא הָאָרֶץ. וְאִ"ת
 דָּא שְׁמַיִם וְאָרֶץ כְּחֻדָּא. אִ"ת הַשְּׁמַיִם רִזָּא דְשְׁמַיִם וְאָרֶץ
 כְּחֻדָּא (הָאָרֶץ נְטִלִית ו).

וְקַבִּילֵת לֹון לְאַתּוּנָא. מָטוּן מְלָה בְּקוּלְפוּי שְׂכִיחִי.
 קוּסְטְרָא דְקוּטְרָא בְּאֶרְעָא שְׂכִיחִי. כַּד אֶשָּׂא
 דְּמִלְהֻטָּא נָגִיד וְאַתְעֵר מִשְׁמַאֲלָא אַחִיד בְּהַ וְסִלְקָא תְּנַנָּא
 כְּמָא דְאֵת אִמְר (שְׁמוֹת יט) וְהַר סִינֵי עֵשֶׂן כְּלוּ מִפְּנֵי אֲשֶׁר
 יֵרֵד עָלָיו ה' בְּאֵשׁ. דָּא אֶשָּׂא וְדָא תְּנַנָּא. וְכַתִּיב, (שְׁמוֹת יט)
 וְאֵת הָהָר עֵשֶׂן. מִגּוֹ דְאֶשָּׂא כַּד נַחִית אַחִידוֹן דָּא בְּדָא
 תְּנַנָּא בְּאֶשָּׂא. וְכַדִּין בְּסִטְר שְׁמַאֲלָא קִיִּמָּא כְּלָא. וְהֵיִינוּ
 רִזָּא (יִשְׁעִיָּה מֵד) אֶף יָדֵי יִסְדָּה אָרֶץ. וַיִּמְנִי טַפְחָה שְׁמַיִם.
 בְּחִילָא דִּימִינָא לְעִילָא. כִּי הָאִי גּוּוּנָא אַתְעֵבִידוּ שְׁמִיָּא
 דְּאִיהוּ דְכַר. וְדַכְר מִסְטְרָא דִּימִינָא קָא אֵתִי וְנוֹקְבָא
 מִסְטְרָא דְשְׁמַאֲלָא. (לְעִיל א ע"ב).

שְׂאוּ מְרוּם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְּרָא אֱלֹהִים. עַד הַכָּא
 אֶסְתַּלְקוּ מִלִּין דְּלָא לְשַׁאֲלָא כְּדִלְעִילָא. דְּחַכְמָה
 אֶשְׁתַּכְּלִיל מֵאִין וְלָא קִיִּמָּא לְשַׁאֲלָא דְסִתִּים וְעַמִּיק לִית
 דִּיקוּם בֵּיהַ. כִּיּוֹן דְּאַתְפִּשֵׁט נְהוּרָא עַמִּיקָא נְהוּרִיָּה קִיִּמָּא

בְּשֵׁאלְתָא אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ סְתִים מְפֻלָּא דְלִתְתָּא. וְקָרְאן
לִיה עַל פּוּם שְׂאִילְתָּא מ"י. מִי בְרָא אֱלֹה.

וְהִינוּ רְזָא דְקָאמְרוּן (לקמן פה ע"ב) (איוב לח) מִבְּטָן מִי יִצָּא
הַקָּרְתָּ. מִבְּטָן מִי וְדָאִי (יִצָּא הַקָּרְתָּ) הֵהוּא דְקִימָא
לְשֵׁאלְתָּא. וְלִית לְשֵׁאלָא מַה לְעֵילָא מַה לְתִתָּא. אֱלֹא
לְשֵׁאלָא אֲתֵר דְנִפְקָן לְמַנְדַּע. וְלֹא לְמַנְדַּע לִיה. דִּהָא לָא
יְכַלִּין. אֱלֹא קִימָא לְשֵׁאלְתָּא וְלֹא לְמַנְדַּע בֵּיה.

בְּרֵאשִׁית ב' רֵאשִׁית. רֵאשִׁית מֵאֲמַר הוּא. אוּ נִימָא
דְּבְרֵאשִׁית אִיהוּ מֵאֲמַר. אֱלֹא עַד לָא נִפְיָק
וְאֲתַפְּשֵׁט חֵילִיה (לעיל טו ע"ב) וְכֻלָּא סְתִים בֵּיה. בְּרֵאשִׁית
אִיהוּ וּמֵאֲמַר אִיהוּ. כִּיּוֹן דְנִפְיָק וְאֲתַפְּשֵׁט מִנִּיה חֵילִין,
רֵאשִׁית אֲקָרִי וְהוּא מֵאֲמַר בְּלַחֲדוּי. מ"י שְׂאִילְתָּא הֵהוּא
דְּבָרָא אֱלֹה. לְבַתֵּר כַּד אֲתַפְּשֵׁט וְאֲשַׁתְּכַלֵּל אֲתַעֲבִיד י"ם
וּבְרָא לְתִתָּא. וְכֻלָּא עֲבִיד כְּהוּא גְּוֹנָא מִמֶּשׁ דְּלַעִילָא.
דָּא לְקַבֵּל דָּא וְדָא כְּגוּוֹנָא דְדָא. וְתִרוּיָּיהוּ ב'.

כְּתִיב, (שיר השירים א) עַד שְׁהַמְלִךְ בְּמִסְבוּ. בְּמִסְבוּ
לְאֲתִיִּישְׁבָא בְּמַלְכוּ תִתָּא. בְּרֵזָא דִּהֵהוּא
חֲבָרוּתָא וְתַפְנוּקָא דִּהֵהוּא חֲבִיבוּתָא דְבַעֲדָן עֲלָאָה בְּהֵהוּא
שְׁבִיל דְסְתִים וְגַנִּיז וְלֹא אֲתִידַע וְאֲתַמְלִיִּיא מִנִּיה וְנִפְקָא
בְּנַחֲלִין יְדִיעֵן. גְּרַדִּי נָתַן רִיחוּ דָּא מְלָכָא תִתָּא. דְּבָרָא
עֲלָמָא לְתִתָּא כְּגוּוֹנָא דְלַעִילָא וְסֻלִּיק רִיחָא טָבָא עֲלָאָה

לְשִׁלְטָאָה וּלְמַעְבַּד וַיְכִיל וְשִׁלִּיט וְנָהִיר בְּנִהוּרָא עֲלָאָה.
 בְּתֵרִין גְּוּוּנִין אֲתַבְּרִי עֲלֵמָא, בְּיַמִּינָא וּבְשִׁמְאֵלָא
 בְּשִׁיתָא יוֹמִין עֲלָאִין. שִׁיתָא יוֹמִין אֲתַעְבְּדוּ
 לְאַנְהָרָא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שְׁמוֹת לֵא) כִּי שִׁשֶּׁת יָמִים עָשָׂה יי
 אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְאַלִּין כְּרוּן אֲרַחֲזִין וְעַבְדוּ שִׁיתִין
 נוֹקְבִין לְתֵהוּמָא רַבָּא. וְאַנּוּן שִׁיתִין נוֹקְבִין לְאַעֲלָאָה מִיָּא
 דְנַחֲלִי גּוּ תֵהוּמָא. וְעַל דָּא (הָא תַּנְיִן) הַשִּׁיתִין מִשִּׁשֶּׁת יָמֵי
 בְּרֵאשִׁית נִבְרָאוּ וְאַנּוּן הוּוּ שְׁלֵמָא דְעֲלֵמָא:

וְהָאָרֶץ הָיְתָה תְּהוֹ וּבִהוּ סוֹסְפִיתָא דְקָמְרִי גּוּ קוֹלְטוּי
 דְהוּהָ בְּקַדְמִיתָא וְלֹא אֲתַקְיִימַת. הָיְתָה כְּבָר
 וּלְבַתָּר אֲתַקְיִימַת. בְּאַרְבַּעִין וְתֵרִין אֲתוּוּן אֲתַגְלִיף עֲלֵמָא
 וְאֲתַקְיִימַת. וְכִלְהוּ עֲטוּרָא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא. כַּד מִצְטָרְפִין
 סְלָקִין (דף ל ע"ב) אֲתוּוּן לְעֵילָא וְנַחֲתִין לְתַתָּא מִתְעַטְרִין
 בְּעַטְרִין בְּאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלֵמָא וַיְכִיל עֲלֵמָא לְאַתַּקְיִימָא.
 וְאַלִּין אֲתַקְיִימִין בְּעוֹבְדוּי דְעֲלֵמָא (נ"א דְמִלְכָּא). טוֹפְסָרָא
 דְקִילְטָא בְּהַנִּי שְׁכִיחִי (בְּחוֹתְמָא) דְגוּשְׁפִּנְקָא. עָאֵלוּ וְנִפְקוּ
 אֶת וְאֶת וְאֲתַבְּרִי עֲלֵמָא. עָאֵלוּ גּוּ חוֹתְמָא וְאַצְטָרְפוּ
 וְאֲתַקְיִימָא.

בְּקוֹלְפִי דְחוּיָא רַבְרְבָא מָחוּ וְעָאֵלוּ תַּחֲתָא נוֹקְבֵי דְעַפְרָא
 אֶלְף וְחַמֵּשׁ מָאָה אֲמִין. לְבַתָּר תֵּהוּמָא רַבָּא הוּוּ
 סְלִיק בְּחִשׁוּכָא וְחִשׁוּכָא חָפִי כְּלָא. עַד דְנִפְקַן נְהוּרָא (לְעֵיל)

טו א) וּבָקַע בַּחֲשׂוֹכָא וְנָפַק וְאֶתְנַהֵיר דְּכַתִּיב, (איוב יב) מְגַלָּה
עֲמוּקוֹת מְנֵי חֲשָׁךְ וַיּוֹצֵא לְאוֹר צִלְמוֹת.

מֵיָא אֶתְקֵלוּ בְּתִיקְלָא אֶלְפֵי וְחַמֵּשׁ מֵאָה בְּאַצְבָּעָאן. תִּלְתַּת
נְטִיפּוּ גּוּ תִיקְלָא. פִּלְגּוּ מִנִּיּהוּ לְקִיּוּמָא וּפִלְגּוּ
דְּעָאלוּ לְתַתָּא. אֵלִין סִלְקִין וְאֵלִין נַחְתִּין. כִּיּוֹן דְּסִלְקִין
בְּסִלְקִין דִּידָא. קָאִים תִּיקְלָא בְּאוֹרַח מִיִּשְׁר וְלֹא סִטָּא
לְיַמִּינָא וְלִשְׂמָאלָא. הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב, (ישעיה מ) מִי מִדְּד
בְּשַׁעְלוּ מֵיִם וְגו'.

כָּלָא הָוָה בֵּיהּ בְּאַרְעָא סְתִיִם וְלֹא אֶתְגַּלִּיָּא. וְחִילָא
וְתַקְפָּא וּמֵיָא גְלִידִין בְּגוּוָה וְלֹא נְגִידוּ וְלֹא
אֶתְפִּשְׁטוּ. עַד דְּאֶנְהֵיר עֵלְהּ נְהוּרָא דְלַעִילָא וְנְהוּרָא
מַחֲאֵת בְּקוּלְטוּי וְאַשְׁתַּרִּיאוּ חִילָה. הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. וַיְהִי אוֹר. דָּא הוּא אוֹר קְדַמָּא
עֲלָאָה דְהוּוָה מִקְדַּמַּת דְּנָא.

וּמַהֲכָא נְפִקוּ כָּל חִילִין וְתוּקְפִין. וְאַרְעָא אֶתְבְּסַמַּת
וְאַפִּיקַת חִילָהָא לְבַתֵּר. כִּיּוֹן דְּנְהֵיר (וְנַחֲתִית) הָוָה
אֶסְתַּלַּק נְהוּרִיָּה מִסִּיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא. כַּד
אֶסְתַּכַּל בְּחִיבֵי עֲלָמָא אֶתְגַּנִּיז וְאַתְטַמִּיר וְלֹא נְפִיק אֶלָּא
בְּשַׁבִּילוּי סְתִימִין דְּלֹא אֶתְגַּלִּיָּין:

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. תַּנּוּן כָּל חֲלָמָא דְקִיּוּמָא
בְּקִיּוּמָא דְכִי טוֹב שְׁלָמָא הוּא לְעִילָא וְתַתָּא. חָמִי

אֲתוּוֹן כְּפּוּם אֲרַחֲוִי כָּל חֵד וְחֵד. חָמָא ט' טַב לִיָּה טַב
 לְחַלְמִיָּה דְהָא אֲוֲרִייתָא פִּתַּח בֵּיה כִּי טוֹב. נְהִיר מְסִיפִי
 עֲלָמָא לְסִיפִי עֲלָמָא. ט' טַב. טוֹב הוּא, טַב נְהִירוֹ
 בְּאַשְׁלָמוֹתָא.

ט' תְּשִׁיעָאָה דְכֻלָּא. אַתְּ דְאַתְנַהִיר מִעֲלָאָה רֵאשִׁיתָא
 וְאַתְכֻלִּיל בֵּיה וְאַתְעֵבִיד בְּסִתִּימוֹ דְנִקּוּדָה רְזָא דִי'
 דְהִיא נִקּוּדָה חֲדָא. ו' מַחִילִיָּה נִפְיָק. בֵּיה אֲתְעֵבִיד שְׁמַיִם.
 כַּד אֲסִתִּיִּים בְּנִקּוּדָה חֵד וְאַתְגְּנִיז גּוֹ, אֲתַנְהַרָא ב'. מְנִיָּה
 נִפְקוּ עֲלָאָה וְתַתָּאָה. עֲלָאָה טְמִירָא. תַּתָּאָה אֲתַגְלִיָּיא
 בְּרֻזָא דְתִרִין. וְקִיִּמָא בְּחִילָא דְלַעִילָא.

וְדָא הוּא טו"ב. אֵלִין תְּלַת אֲתוּוֹן טו"ב אֲתַכֻּלִּילוּ לְבַתֵּר
 לְצַדִּיקָא דְעֲלָמָא דְכֻלִּיל כֻּלָּא לְעִילָא וְתַתָּא כְּמָא
 דְאַתְּ אָמַר, (ישעיה ג) אָמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב. בְּגִין דְנְהִירוֹ
 עֲלָאָה כְּלִילָא בֵּיה דְכְּתִיב, (תהלים קמח) טוֹב יִי לְכָל וְרַחֲמִיו
 עַל כָּל מַעֲשָׂיו. לְכָל כְּתִיב דָּא סִתְמָא דְמִלָּה בְּגִין
 לְאַנְהַרָא יוֹמָא חֵד דְנְהִיר לְכֻלָּא. עֲלָאָה עַל כֻּלָּא. עַד כַּאן
 סִתְמָא דְמִלִּין.

השלמה מההשמטות (סימן ז"ך)

לְמָה בֵּי"ת דּוּמָה לְאָדָם שְׁנוּצָר בְּחֻכְמָה שְׁסִתּוּם מְכָל צַד
 וּפְתוּחָ מְלֻפְנֵיו וְהֶאֱלָף פְּתוּחָה מֵאַחֲרָיו רוּצָה לוֹמַר
 כִּי הִיא פְּתוּחָה לְקַבֵּל מִן הַכֶּתֶר וַיֵּשׁ לָהּ פֶּתַח לְהַשְׁפִּיעַ
 לְאַחֲרִים. (עד כאן מההשמטות)

בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים. רְזָא דְרֵאשִׁית עֲרִיסוֹתֵיכֶם חֲלָה
 תְּרִימוּ תְרוּמָה. דָּא חֲכָמָה עֲלָא דְאֵיהִי
 רֵאשִׁית. ב' בֵּיתָא דְעֲלָמָא לְאֵתְשִׁקָּא מֵהֵוּא נֶהַר דְעֵייל
 בֵּיה. רְזָא דְכְּתִיב וְנֶהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן.
 וְנֶהַר דְאֶכְנִישׁ כֹּלָא מֵעוֹמְקָא עֲלָא וְלֹא פְּסִיקוּ מִיִּמּוּי
 לְעֲלָמִין לְאֵשִׁקָּא לְגַנְתָּא.

וְהֵוּא עוֹמְקָא עֲלָא בֵּית רֵאשׁוֹן בְּרֵאשִׁית אֶסְתֵּיִמוּ בֵּיה
 אֶתּוּן בְּחַד שְׁבִיל דְקִיק דְגִנִּיז בְּגוּיָה. וּמְגוּ הֵוּא
 עוֹמְקָא נִפְקוּ תְרִין חֵילִין דְכְּתִיב אֶת הַשָּׁמַיִם. שָׁמַיִם לֹא
 כְּתִיב אֶלָּא הַשָּׁמַיִם. מְגוּ הֵוּא עוֹמְקָא דְסִתִּים מְכֹלָא.
 וְאֵת הָאָרֶץ סִתִּימָא דָּא אֶפִּיק לְהֵאִי אָרֶץ.

אֲבַל בְּכֹלְלָא דְשָׁמַיִם הָוָה. וְנִפְקוּ כְּחַדָּא מִתְּדַבְּקָא
 בְּסִטְרוּי דָּא בְּדָא. כַּד אֶתְנַהִיר רֵאשִׁיתָא דְכֹלָא,
 שָׁמַיִם נִטְלוּ לָהּ וְאוֹתִיבוּ לָהּ בְּאֶתְרָהּ, דְכְּתִיב וְאֵת הָאָרֶץ.
 וְאֵת מְכֹלְלָא דְאֶתּוּן דְאַנּוּן א"ת. כַּד אֶתְהַדְרַת אֶרְעָא
 לְמִיתַב בְּאֶתְרָהּ וְאֶתְפָּרַשׁ (דף לא ע"א) מְסִטְרוּי דְשָׁמַיִם, הָוָה
 תּוֹהָה וּבוֹהָה לְאֶתְדַבְּקָא בְּשָׁמַיִם כְּחַדָּא (ב"א בְּקַדְמִיתָא)
 בְּקַדְמִיתָא. בְּגִין דְחֲמַת לְשָׁמַיִם נְהִירִין וְהִיא אֶתְחַשְׁכַּת.
 עַד דְנִהוּרָא עֲלָא נִפְקַ עֲלָהּ וְאֶנְהִיר לָהּ וְתַבַּת בְּאֶתְרָהּ
 לְאֶסְתַּכְּלָא בְּשָׁמַיָא אֶפִּין בְּאֶפִּין. וְכַדִּין אֶתְתַּקְּנַת אֶרְעָא
 וְאֶתְבְּסַמַּת.

נִפְקַן נְהוֹרָא בְּסִטְרָא יְמִינָא (לעיל ז') וְחֲשׂוּכָא בְּסִטְרָא
 שְׂמָאלָא. וְאַפְרִישׁ לֹון לְבִתְרָא בְּגִין לְאַתְּכַלְלָא דָא
 בְּדָא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין
 הַחֹשֶׁךְ. וְאִי תִימָא הָוּה הַבְּדִלָה מִמֶּשׁ. לָא. אֵלָא יוֹם אֲתִי
 מִסְטָרָא דְנְהוֹרָא דְאִיהוּ יְמִינָא. וְלִילָה מִסְטָרָא דְחֲשׂוּכָא
 דְאִיהוּ שְׂמָאלָא. וְכַד נִפְקוּ כְּחֵדָא אֲפְרִישׁ לֹון. וְהַבְּדִלָה
 הָוּה מִסְטְרוֹי לְאַסְתְּכַלְלָא אֲפִין בְּאֲפִין וְלְאַתְּדַבְּקָא דָא בְּדָא
 לְמַהוּוּ כְּלָא חֵד.

וְאִיהוּ אֲקָרִי יוֹם וְקָרִי לֵיהּ יוֹם. וְאִיהִי קָרִי לֵילָה כְּמָא
 דְאַתְּ אָמַר וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְגו'. מַהוּ
 וְלַחֹשֶׁךְ. דָּא חֹשֶׁךְ דְאַחִיד לְלִילָה דְלִית לָהּ נְהוֹרָא מְגַרְמָה
 (ס"א) וְהִיא אֲתִקְרִי לֵילָה דְכְּתִיב וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לֵילָה בְּגִין
 דְאַחִיד בָּהּ חֹשֶׁךְ וְלִית לָהּ נְהוֹרָא מְגַרְמָה) וְאַף עַל גַּב
 דְאַתָּא מִסְטָרָא דְאִשָּׁא דְאִיהִי חֹשֶׁךְ. אֲבָל חֹשֶׁךְ עַד
 דְאַתְּנַהֵיר מִסְטָרָא דְיוֹם, יוֹם נְהִיר לְלִילָה, וְלִילָה לָא
 נְהִיר עַד זְמָנָא דְכְּתִיב, (תהלים קלט) וְלִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר
 כְּחֻשְׁכָּה כְּאֹרֶה.

רַבִּי אֶלְעָזָר קַפִּץ בְּקַדְמִיתָא וְדַרְשׁ (שם כט) קוּל יֵי עַל
 הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים יֵי עַל מַיִם רַבִּים. קוּל יֵי
 דָּא קוּל עֲלָאָה דְמִמְנָא עַל הַמַּיִם דְנִגְדִין מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא
 עַד דְמִתְכַּנְּשִׁי לְאַתְרָא חֵד בְּכַנּוּפִיא חֵדָא. הַהוּא קוּל עֲלָאָה

מִשְׁדֵּר לְאַנּוּן מִיַּיִן בְּאַרְחֵייהוּ כָּל חַד וְחַד כְּפּוּם אֲרַחֲיָה.
כִּהְיֵי גִנָּא דְמִמְנָא עַל מִיָּא לְשֵׁדֵר לֹון לְכָל אֲתֵר וְאֲתֵר
כְּדַחֲזֵי לֵיהּ. כִּךְ קוֹל יֵי מִמְנָא עַל מִיָּא.

אַל הַכְּבוֹד הֶרְעִים כְּמָא דְאֵת אֵמֵר, (איוב כו) וְרַעִים
גְּבוּרוֹתֵיּוּ מִי יִתְבוּנֵן. דָּא סִטְרָא דְאֵתִיָּא מִן גְּבוּרָה
וְנִפְקָא מִינֵיהּ. דְּבַר אַחֵר אִ"ל הַכְּבוֹד הֶרְעִים דָּא יִמִּינָא
דְּנִפְקָא מִנֵּיהּ שְׁמָאלָא. ה' עַל מַיִם רַבִּים. ה' דָּא חֲכַמָּה
עֲלָאָה דְאֶקְרִי יו"ד (עין דְּקִימָא) עַל מַיִם רַבִּים עַל הַהוּא
עוֹמְקָא סְתִימָאָה דְנִפְיֵק מִנֵּיהּ כְּמָא דְאֵת אֵמֵר (תהלים עז)
וְשִׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּרִישׁ פְּלוּגָתָא וְאֵמֵר. פֶּתַח קָרָא וְאֵמֵר
כְּתִיב, (שמות כד) לְעַמַּת הַמְּסֻגֶּרֶת תִּהְיֶינָה הַטְּבָעוֹת
בְּתַיִם לְבַדִּים. מָאן הַהוּא מְסֻגֶּרֶת, דָּא הוּא אֲתֵר סְגִיר
דְּלֵא פְתִיחָא בַר בְּשִׁבִיל חַד דְּקִיק דְאֵתִידַע בְּגִנְיֹו
לְגַבִּיָּהּ. וּבְגִינֵיהּ אֲתַמְלִי וְרָשִׁים תִּרְעִין לְאֲדִלְקָא בּוֹצִינִין.
וּבְגִין דְאִיהוּ אֲתֵר גְּנִיז וְסִתִּים אֶקְרִי מְסֻגֶּרֶת וְדָא הוּא
עֲלָמָא דְאֵתִי. וְהַהוּא עֲלָמָא דְאֵתִי אֲתַקְרִי מְסֻגֶּרֶת.

תִּהְיֶינָה הַטְּבָעוֹת אֵלֶיךָ עֲזָקָן עֲלָיִן דְאֵתֵאֲחֶדֶן דָּא
בְּדָא מִיָּא מְרוּחָא וְרוּחָא מְאֻשָּׁא וְאֻשָּׁא מִמִּיָּא.
כְּלַהוֹן אֲתַאֲחֶדֶן דָּא בְּדָא וְנִפְקֵן דָּא מִן דָּא בְּהֵנִי (ס"א כְּהֵנִי)
עֲזָקָן, וְכְלַהוֹן מְסִתְפֻלָּן לְגַבִּי הַהוּא מְסֻגֶּרֶת. דְּבֵיָּה

מֵתֶאֱחָד לְהֵהוּא נִהְרָא עֲלָאָה לְאַשְׁקָאָה לֹון וְאַתְאַחְדֹון
בֵּיתָה.

בְּתִים לְבַדִּים. הֵנִי עֲזָקָאן מְלֵאִין (עִילָאִין) אֲנֹון בְּתִים
וְאַתְרִין לְבַדִּים דְּאֲנֹון רְתִיכִין דְּלִתְתָא. בְּגִין דְּדָא
אַתִּי מְסֻטְרָא דְּאַשָּׂא. וְדָא מְסֻטְרָא דְּמִיא. וְדָא מְסֻטְרָא
דְּרוּחָא וְכֹן פְּלֵהוּ בְּגִין לְמַהוּי רְתִיכָא לְאַרְוֹנָא. וְעַל דָּא
מָאן דְּמִקְרַב יְקָרַב בְּאַלִּין בַּדִּים וְלֹא בַּמָּה דְּלָגוּ. לֶךְ לֶךְ
אַמְרִין נְזִירָא, סְחֹור סְחֹור לְכַרְמָא לָא תְקַרְב. בַּר אֲנֹון
דְּאַתְחִוִּין לְשִׁמְשָׂא לָגוּ. לֹון אֲתִיְהִיב רְשֻׁתָא לְאַעֲלָאָה
לְשִׁמְשָׂא וְלִקְרָבָא. וְעַל דָּא פְּתִיב, (בַּמְדַּבֵּר א) וְהִזְר הִקְרַב
יּוֹמַת.

בֵּית דְּבְרֵאשִׁית רַבְרָבָא. רַבִּי יוֹסִי שְׂאִיל לֵיהּ. וְאַמַּר הֵאֵי
שִׁיתָא יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית דְּקָא תְנִינֵן מָאן אֲנֹון. אַמַּר
לֵיהּ הֵינֵנוּ דְּכְתִיב (תְּהִלִּים קד) אֲרֹזֵי לְבַנּוֹן אֲשֶׁר נָטַע. כְּמָה
דְּאַלִּין אֲרֹזִין נְפָקִין מִן לְבַנּוֹן. הָכִי נָמִי אֲנֹון שִׁיתָא יוֹמִין
נְפָקִין מִן בְּרֵאשִׁית.

וְאַלִּין שִׁיתָא יוֹמִין עֲלָאִין קָרָא פְּרִיש לֹון דְּכְתִיב, (דְּבַרִּי
דִּימִים א כט) לֶךְ יִי הַגְּדוּלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְגו'.

כִּי כֹל דָּא צְדִיק. בְּשִׁמִּים דָּא תְּפָאֶרֶת. וּבְאַרְצֵן דָּא כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. כְּתַרְגוּמוֹ דֵּי אַחִיד בְּשִׁמִּיא וּבְאַרְעָא. כְּלוֹמַר
דִּיסוּדָא דְּעֲלָמָא דְּאַקְרִי כֹל, אִיהוּ אַחִיד בְּתְּפָאֶרֶת דְּאַקְרִי
שִׁמִּים, וּבְאַרְצֵן (דף לא ע"ב) דְּאַקְרִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

וְעַל דָּא בְּרֵאשִׁית, ב' רֵאשִׁית הִיא (חֲכֵמָה, כְּמָה דְתַרְגָּם יוֹנָתָן
 בְּרֵאשִׁית בְּחֲכֵמָתָא) בְּגִין דְּאִיהִי תְנִינָא לְחֹשְׁבָנָא וְאֶקְרִי
 רֵאשִׁית. בְּגִין דְּהֵאִי כְתָרָא עֲלָאָה טְמִירָא הִיא קְדֻמָּאָה.
 וְעַל דְּלֹא עֵייל בְּחֹשְׁבָנָא, תְנִינָא הִי רֵאשִׁית. בְּגִין דָּא
 ב' רֵאשִׁית. וְעוֹד כְּמָה דְחֲכֵמָה עֲלָאָה אִיהִי רֵאשִׁית. חֲכֵמָה
 תְּתָאָה רֵאשִׁית נְמִי הוּיָא. וְעַל דָּא לִית לְאַפְרָשָׁא ב' מִן
 רֵאשִׁית.

בְּרֵאשִׁית מֵאֲמַר קְרִינָן לִיה וְהֵכִי הוּא. וְשִׁיתָא יוֹמִין
 נְפֻקִין מִינָהּ וְאֶתְכֻלִּין בֵּיה. וְאֵלִין אֶקְרוּן
 כְּגִוּוּנָא דְאֵלִין אַחֲרֵנִין. בְּרֵא אֱלֹהִים. הֵדָא הוּא דְכְתִיב
 וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן. מֵאִי לְהַשְׁקוֹת אֶת
 הַגֵּן לְאַשְׁקָאָה וְלִקְיִימָא לִיה וְלֹאֲסַתְכְּלָא בֵּיה בְּכָל מַה
 דְּאַצְטְרִיךְ. אֱלֹהִים אֱלֹהִים חַיִּים, דְּמִשְׁמַע בְּרֵאשִׁית בְּרֵא
 אֱלֹהִים וְדֵאִי עַל יְדָא דְהֵהוּא נִהָרָא בְּגִין לְאַפְקָא כְּלָא
 וְלֹאֲשְׁקָאָה כְּלָא.

אֶת הַשָּׁמַיִם חֲבוּרָא דִּכְר וְנוֹקְבָא כְּדָקָא חֲזִי. לְבַתָּר הֵאִי.
 בֵּיה אֶתְבְּרִי עֲלֵמָא לְתַתָּא. בֵּיה יְהִיב חֵילָא לְכָלָא.

השלמה מהדהשמטות (סימן כ"ח)

וּמִנָּא לָן דְּשָׁמַיִם הִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכְתִיב (מְלָכִים א'
 ח) וְאֶתְהַ תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. אֲטוּ שְׁלֹמָה מִתְפַּלֵּל אֶל
 הַשָּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ תְפִלָּתוֹ, אֶלָּא שְׁנַקְרָא שְׁמֵן עַל שְׁמוֹ.

וְלָמָּה נִקְרָא שָׁמַיִם אֵלָּא שֶׁהוּא עָגוּל כְּמוֹ רֹאשׁ וּמִלְמַד
 שָׁמַיִם מִימֵינוּ וְאֵשׁ מִשְׁמָאלוֹ וְהוּא בְּאִמְצַע שְׂא מַיִם,
 מֵאֵשׁ וּמַמֵּיִם וּמִכְנִיס בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם, בָּא הָאֵשׁ וּמִצָּא
 מִצְדוֹ מִדַּת הָאֵשׁ. בָּא מַיִם וּמִצָּא מִצְדוֹ מִדַּת הַמַּיִם וְהֵינּוּ
 (איוב כ"ה) עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, מֵאֵי שָׁמַיִם מְלַמֵּד שְׁגָבֵל
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵשׁ וּמַיִם וְטַפְחָן זֶה בְּזֶה וְעֹשֶׂה מִהֵן
 רֹאשׁ לְדַבְּרֵיוֹ שְׁנַאמֵר (תהלים קי"ט) רֹאשׁ דְּבִרְךָ אֲמַת. ע"כ.

(עד כאן מזההשמטות)

א"ת הַשָּׁמַיִם דְּמִשְׁמַע דְּשָׁמַיִם אֲפִיקוּ אֶת בְּחִילָא דְּרוּא
 דְּאֱלֹהִים חַיִּים בְּתַר דְּרֵאשִׁית אֲפִיק לֵיהּ.
 כִּיּוֹן דְּהָאֵי אֲפִיק כְּלָא וְכְלָא אֲתִיִּיב בְּדוּכְתִּיהַּ כְּחַד.
 עֲזָקָא דָּא בְּתַרִּיתָא אֲתַעְבִּידַת רֵאשִׁית. וּבִהָאֵי
 רֵאשִׁית אֲפִיק נְהוּרִין עֲלָאִין וְשָׂרִי נְהָרָא וְשָׂרִי מֵיָא
 לְנַגְדָּא לְקַבְּלָא לְתַתָּא. וְעַל דָּא בְּרֵאשִׁית וּדְאֵי בְּרֵא
 אֱלֹהִים. בֵּיהַּ בְּרֵא עֲלָמָא תַתָּאָה. בֵּיהַּ אֲפִיק נְהוּרִין. בֵּיהַּ
 יְהִיב חִילָא לְכְלָא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר עַל דָּא פְּתִיב, (ישעיה י) הִיתְפָּאֵר הַגְּרִזָּן
 עַל הַחֹוצֵב בּוֹ. שְׁבַחָא דְּמָאן, לָאו דְּאוּמָנָא הוּא. כֶּף
 בְּהָאֵי רֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים עֲלָאָה אֶת הַשָּׁמַיִם. שְׁבַחָא
 דְּמָאן דְּאֱלֹהִים הוּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָאֵי דְּכְתִיב, (דברים ד)
 אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרוּבִים אֵלָיו. קְרוּבִים. קְרוּב מִבְּעֵי לֵיהּ.

אָלָא אֱלֹהִים עֲלָאָה. אֱלֹהִים דְּפִתְחַד יִצְחָק. אֱלֹהִים בְּתִרְאָה.
וּבְגִינֵי כְּףֵי קְרוּבִים (לקמן קלה א) וּגְבוּרוֹת סְגִיאיִן אֲנוּן דְּנִפְקִין
מִחַד וּכְלֵהוּ חַד.

השלמה מההשמטות (סימן כ"ט)

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ. בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה
בְּאֵלִין קְלִיפִין הָוָה בּוֹנֵה עֲלָמִין וּמַחְרִיבֵן וְהָא
אוּקְמוּהָ דְלִית הַשְּׁפָעָה בְּכָל עֲלָמִין, וְנִהַר דְּאִיהוּ צַדִּיק
יִחְרַב וַיִּבֶשׂ בְּתֵרִין עֲלָמִין, בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאִתִּי.
וְאִית מָאן דְּאָמַר דְּסָלִיק בְּמַחְשַׁבְתִּיהָ לְמַבְנֵי עֲלָמִין
וְלִהְחָרִיבֵן. וְאָמַר דִּין מְהַנְיִין לִי וְדִין לָא מְהַנְיִין לִי. אֵלִין
דְּאִתְמַר בְּהוֹן אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ מְהַנְיִין לִי. וְאַחֲרָנִין
דְּאִתְמַר בְּהוֹן וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וּבְהוֹ דְּאִחְזִי עַל עֲלָמִין
דְּסָלִיק בְּרַעוּתִיהָ לְמַבְנֵי לוֹן וְלָא עֵבִיד לוֹן עֲלִיהוּ אִתְמַר
תְּהוֹ וּבְהוֹ. וּבְזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאֵלִין קְלִיפִין
אִתְמַר בֵּיהּ (איכה ג)

תְּהוֹ וְחֻשְׁךְ עֲלִיהוּ אִתְמַר (שמות י"ד) וַיְהִי הָעֶנָן וְהַחֹשֶׁךְ
וְאֵלִין קְלִיפִין דְּאַגּוּזָא, מוּחָא מְלַגָּאוּ דְתִלְיָא (דְתַלְתִּי)
לְד' סְטָרִין דָּא יְהו"ה דְּאִיהוּ לָא קְבִיל מִסָּאָבוּ, כְּמָה דְאִתְ
אָמַר (ירמיה כ"ג) הֲלֹא כֹה דִּבַּרְתִּי כָּאֵשׁ נֹאֵם יי. מָה אִשָּׁא לָא
מְקַבֵּל טוּמְאָה הֲכִי שְׁמִיָּה לָא מְקַבֵּל טוּמְאָה. וּבְזִמְנָא
דְּמַתְגַּבְרִין אֵלִין קְלִיפִין וְאִתְבְּרוּן מְאַגּוּזָא, צְלוּתָא דְאִיהִי

שְׁכִינַתָּא אַדְנִי, סְלִקָּא לְגַבֵּי בְּעֵלָה דְּאִיהוּ יְהוּ"ה וְסְלִיקַת
 כּוּלָּהּ, דְּבִזְמַנָּא דְּאִיהוּ מִתְּכַסֵּי מִינָהּ בְּאַלִּין קְלִיפִין, אִיהִי
 אֶתְקַרֵּיאת עֲנִיָּה יְבֻשָּׁה וְלִית לָהּ אֶלָּא מָה דִּיהֲבִין עֲבָדִין
 בְּחֻשָּׁאֵי.

וּבְהָהוּא זְמַנָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְפָּשֵׁט מֵאַלִּין
 קְלִיפִין אֶתְמַר (ישעיה ל') וְלֹא יִכְנַף עוֹד מוֹרִיךְ
 וְהִיוּ עֵינֶיךָ רוֹאוֹת אֶת מוֹרִיךְ. וּמָה דְּהוּהּ יְבֻשָּׁה אֶתְמַר
 בְּהַ, מְלֵא פֶל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְאֶתְקַרֵּיאת בְּרַכָּה דִּילֵיהּ,
 קַרְבָּנָא דִּילֵיהּ, עוֹלָה דִּילֵיהּ, דְּאוּקִיד כָּל אֲלִין קְלִיפִין.
 וְסְלִיקַת לְגַבֵּיהּ קְטֹרֶת. קְשׁוּרָא דִּילֵיהּ, עוֹלָה דִּילֵיהּ,
 דְּכְתִיב (ויקרא ו') זֹאת תֹּרַת הָעוֹלָה, הִיא הָעוֹלָה בְּצִלוֹתָא
 דְּשַׁחֲרִית, הִיא הָעוֹלָה לְגַבֵּיהּ בְּצִלוֹתָא דְּמִנְחָה בְּכַמָּה
 רִיחִין וּבּוֹסְמִין דְּגֵן עֵדֶן דְּאִיהִי גֵן דְּאוּרִייתָא. הֲדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (שיר השירים ד') גֵן נְעוּל אַחוּתֵי כָלָה, סְתִימָא דְּלֹא
 אֶתְפַּתַּחַת אֶלָּא לְגַבֵּי בְּעֵלָה.

וְכֹד יִיתֵי בְּעֵלָה (תהלים נ"א) אֲדִנִּי שְׁפָתַי תִּפְתַּח דְּאִיהִי בְּבֹא
 עֲלָאָה אֶתְפַּתַּחַת לְגַבֵּיהּ כְּתָרִין (בתרין) סְמִיכִין קְשׁוּט
 וְקַבִּילַת לִיהּ בְּתָרִין דְּרוּעִין, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (שיר השירים ב')
 שָׁמְאֵלוּ תַחַת לְרֵאשֵׁי וַיִּמְנּוּ תַחְבֻּקֵנִי. יְהוּ"ה נְחִית לְגַבֵּהּ
 וְדָא הוּא רְזָא אֲמִין (דְּאֲמִין) גִּימְטְרִיא יֵאֵהֱדוּנָה"י דְּאִיהוּ
 חֲבוּרָא דְּתָרִין שְׁמָהּן בְּאַתּוּוֹן. וּבְגִין דָּא גְדוּל הָעוֹנָה אֲמִן

יוֹתֵר מִן הַמְּבֹרָךְ בּוֹמְנָא דַּאיִנוּן תְּרִין בְּרִישָׁא דְצַדִּיקָא.
 אַבְל כַּד אִינוּן בְּרִישָׁא דְחַיִּיבֵיִיא כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל אֲמַרְת
 לְגַבֵּייהוּ (שִׁיר הַשִּׁירִים א') אַל תִּרְאוּנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת
 מֵאֵלִין דְּשִׁרְיִין לְפַתָּאָה לְבַנֵּי נְשָׂא כְּמָה דְהוּוּ מְפַתִּין
 לְיִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא בְּשִׂית שְׁעֵתִין, הֵדָא הוּא דְכָתִיב (שְׁמוֹת
 ל"ב) וַיֵּרָא הָעָם כִּי בִשַׁשׁ מֹשֶׁה לָּרְדַת מִן הָהָר. וְאוֹקְמוּנָהּ
 מֵאִי כִּי בִשַׁשׁ, אֶלָּא בְּשִׂית שְׁעֵתִין עֲבָדוּ יֵת עֲגָלָא בְּגִין
 לְאַפְרָשָׁא לֹוֹן מִשְׁבַּע. הֵדָא הוּא דְכָתִיב (שְׁמוֹת י"ב) אַךְ בַּיּוֹם
 הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֵר, אַךְ חֵלֶק בֵּין שֵׁשׁ לְשִׁבַּע.
 וּבְגִין דָּא אֲמַרְהַ כְּנֹסֶת לְיִשְׂרָאֵל שְׁשׁוּפְתַנִּי הַשְּׁמֶשׁ גְּרָמוּ
 דְאַסְתִּלֵּק מִנִּי ו' דַּאִיהוּ הַשֶּׁשׁ וְאוֹר הַשֶּׁשׁ דְהוּוּ
 נִהִיר בְּסִתְרָא דְשִׂית תִּיבִין דַּאיִנוּן (דְּבָרִים ו') שִׁמַּע יִשְׂרָאֵל יִי
 אֱלֹהֵינוּ יִי אֶחָד, בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי, נִיחַר גְּרוֹנִם דְּבִטְיִלוּ
 קִרְיַת שְׁמַע דְּאַתְמַר בֵּיהּ (תְּהִלִּים קמ"ט) רוּמְמוֹת אֵל בְּגְרוֹנִם,
 וּבְגִין דָּא שְׁמוּנֵי נוּטְרָה אֶת הַפְּרָמִים, דַּאיִנוּן שְׂאֵר אוּמִין
 עָרַב רַב. וּבְגִין דָּא פְרָמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרַתִּי וּבְגִין דָּא אִינוּן
 עָרַב רַב מִצְּלִיחִין בְּכֻלָּא.

כְּתַנּוֹת עוֹר חֲשׂוּכִין דְּעֵינִין דְּאַתְמַר בְּהוּן (בֿראשֿית כ"ז)
 וְתַכְהִינְ עֵינֵיו מִרְאוֹת, לְאַסְתִּכְלָא לְאֵלִין דְּאַתְמַר
 בְּהוּן (יחזקאל א') נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאַרְאֶה מִרְאוֹת אֱלֹהִים
 דַּאיִנוּן חֲמֵשׁ אוֹר דְּעוּבְדָא דְּבֿראשֿית כְּתַנּוֹת אוֹר אִינוּן.

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ. וְהָאָרֶץ הוּא חֵד. תְּהוֹ תֵרִין. בְּהוֹ תִלָּת.
 חֶשֶׁךְ אַרְבַּע. תְּהוֹם חֲמֵשׁ. וְאַרְבַּע אֵינוֹן דְּכִלְיָן בְּגוֹפֵא
 וְאֵינוֹן אַרְבַּע יְסוּדִין דְּאֵינוֹן קְלִיפִין דְּאַגוּזָא, וּבְגִין דָּא
 וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ. וְאוּקְמוּהָ הִיְתָה מְקַדְמָת דְּנָא, דְּהֵכִי
 אֲרַחָא דְּקְלִיפִין דְּמְקַדְמִין לְמוֹחָא.

וְרוּחַ אֱלֹהִים דָּא רוּחָא דְּמְשִׁיחָא, דְּמִיד דִּיְהֵא מְרַחֶפֶת
 עַל אַנְפֵי מִיָּא דְּאוּרִייתָא מִיד יְהֵא פּוֹרְקָנָא, הַדָּא
 הוּא דְּכַתִּיב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. וַיִּשְׁלַחְהוּ יְיָ
 אֱלֹהִים, מִיד (למשיחא) מְשִׁיחָא דְּהוּא בְּגַנְתָּא דְּעֵדֶן בְּמָה
 דְּאֲתַמָּר בֵּיה וַיִּשְׁלַחְהוּ מִגֵּן עֵדֶן מְעַדִּין דִּילֵיה. וְאֲמַאי
 לְעֵבוֹד אֶת הָאָדָמָה דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא בְּגִין דָּא וַיִּשְׁלַחְהוּ
 מִיד, דִּיפּוּק מִתַּמָּן.

וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגֵן עֵדֶן אֶת הַכְּרוּבִים דְּאֵינוֹן מְשִׁיחַ בֵּין
 דוּד וּמְשִׁיחַ בֵּין יוֹסֵף דְּמְשַׁכָּא רוּחָא דְּמְשִׁיחָא
 דְּאֲתַמָּר בֵּיה, וְרוּחַ אֱלֹהִים דָּא שִׁלְ"ה הֵהוּא דְּאֲתַמָּר בֵּיה
 וְאַצְלָתִי מִן הָרוּחַ, דְּהֵכִי סָלִיק שִׁלְה מִשָּׁה בְּחוּשְׁבָנָא.
 וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם, דְּאַקְדִּים שִׁלְה לְתַרוּוִיְהוּ בְּגִין דִּיְהֵא
 מְרַחֶפֶת עַל אַנְפּוּי דְּאוּרִייתָא וּפּוֹרְקָנָא בֵּיה תְּלִיָּא וְהֵא
 אוּקְמוּהָ.

וְאֵת לְהַט הַחֶרֶב הַמְתַּהַפֶּכֶת מִיד יְהֵא בִידֵיה. וּמַאי נִיהוּ,
 מִטָּה מִטְט"רוֹן דְּאֲתַהַפֵּךְ מִמְטָה לְנַחֵשׁ וּמִנַּחֵשׁ

לְמִטָּה. וְעוֹד מִטָּה דָּא שְׂכִינְתָּא תַתָּאָה וְאִם זָכוּ יִשְׂרָאֵל
כְּלַפֵּי חֶסֶד לְיַמִּינָא וְיִפְקוּן בְּרַחֲמֵי. וְאִם לָאוּ מִטָּה כְּלַפֵּי
חוּבָה לְסִטְרָא דְגְבוּרָ"ה דִּתְמָן נַחֲשׁ, אֵל אַחֵר. דִּתְבַע
לְשִׁפוּךְ דְּמָא וְאֶתְקַטִּיל מְשִׁיחַ וְסַגִּיאִין מִיִּשְׂרָאֵל. וּבְגִין
דָּא אֲתָמַר (רות ג) שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר דְּאִיהוּ בִקֵּר דְּאַבְרָהָם
דִּיְהֵא מִטָּה כְּלַפֵּי חֶסֶד וּבְגִין דָּא וְאֵת לְהַט הַחֶרֶב
הַמְתַּהֲפֶכֶת וְכֹלָא לְשִׁמּוֹר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים דְּאִיהִי
אוֹרֵייתָא דְּאֲתָמַר בְּהָ עֵץ חַיִּים הִיא וְאִיהִי אוֹרֵייתָא דְּבַעַל
פֶּה. אִם זָכָה בַר נֶשׁ, אִיהִי סַם חַיִּים דִּילֵיהּ. וְאִם לָאוּ,
הִיא מְתַהֲפֶכֶת לֵיהּ לְסַם הַמּוֹת. וְהָא אוֹקְמוּהָ מְאִירִי
מִתְנִיתִין חֲכִי, כְּגוֹוְנָא דְּמִטָּה דְּאֶתְהַפֵּךְ לְנַחֲשׁ וּמִנַּחֲשׁ
לְמִטָּה. וּבְזַמְנָא הַהוּא יִתְמַחוּן מִן עַלְמָא כָּל אֵינוֹן דְּאֲתָמַר
בְּהוֹן (שמות ז) וַיַּעֲשׂוּ בֵּן חֲרָטוּמֵי מִצְרַיִם בְּלִטְיָהֶם: (עד כאן

מדהשמטות)

השלמה מדהשמטות (סימן ל)

אֲמַר רַבִּי בְּרַכְיָה מַאי דְּכָתִיב וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ, מַאי
מִשְׁמַע הִיְתָה, שְׂפָכֶר הִיְתָה. וּמַאי תְּהוֹ, דְּבַר
הַמְתָּהָא אֶת בְּנֵי אָדָם. וּמַאי בְּהוֹ, דְּבַר שֵׁשׁ בּוֹ מִמֶּשׁ,
דְּכָתִיב בְּהוֹ, בּוֹ הוּא. עַל שֵׁם מַאי דְּכָתִיב (קהלת ז) גַּם אֵת
זֶה לְעֵמֶת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים. בְּרָא בְּהוֹ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ
בְּשָׁלוֹם. בְּרָא תְּהוֹ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּרַע. בְּהוֹ בְּשָׁלוֹם דְּכָתִיב

(איוב כד) עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. מְלַמֵּד שְׁמֵכָאֵל שֶׁר יְמִינוֹ
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִיָּם וּבָרַד. וְגַבְרִיאֵל שֶׁר שְׁמָאֵלוֹ,
 אֵשׁ. וְשֶׁר שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם מְכַרְיַע וְהֵיִינוּ דְכָתִיב עוֹשֶׂה
 שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. וּמַנְלָן דְּבֵהוּ שְׁלוֹם, דְכָתִיב (ישעיה מד)
 עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא רָע, הָא פִּיצַד רָע מִתְהוּ וְשְׁלוֹם
 מִבְּהוּ, בְּרָא תְהוּ וְשָׁם מְקוֹמוֹ בְּרָע, שְׁנֵאֲמַר עוֹשֶׂה שְׁלוֹם
 וּבוֹרֵא רָע. בְּרָא בְּהוּ וְשָׁם מְקוֹמוֹ בְּשְׁלוֹם שְׁנֵאֲמַר עוֹשֶׂה
 שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו ע"כ: (עד כאן מזההשטות)

תּוֹסַפְתָּא

בְּרֵאשִׁית בְּרָא רִמּוֹ לְכַתְּרֵי
 חֲכָמָה. אֱלֹהִים רוֹמֵז לְבִינָה.
 אֵת רוֹמֵז לְגְדוּלָה וּגְבוּרָה.
 הַשְּׁמַיִם דָּא הוּא תַּפְאֲרָת.
 וְאֵת רוֹמֵז לְנִצְיָת הוֹ"ד יְסוּ"ד.
 הָאֲרִיץ רוֹמֵז לְמַלְכוּת: (עד כאן

תּוֹסַפְתָּא)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי
 אוֹר. (ויאמר אלהים למי הוא אומר אינו
 אומר אלא לאחרים. יהי (לעיל בב) אוֹר
 לְעוֹלָם הַזֶּה. וַיְהִי אוֹר לְעוֹלָם הַבָּא). וְדָא

(דא) אֵיהוּ נְהוּרָא

דְּבְרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּקַדְמִיתָא. וְהוּא נְהוּרָא

דְּעִינָא. וְהוּא נְהוּרָא דְאַחֲזֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם
 קְדָמָא וְהוּי חֲזִי בֵּיה מְסִיפֵי עֲלָמָא וְעַד סִיפֵי עֲלָמָא.
 וְהוּא נְהוּרָא דְאַחֲזֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדוּד וְהוּא מְשִׁבַח
 וְאֲמַר (תהלים לא) מָה רַב טוֹבֶךָ אֲשֶׁר צִפַּנְתָּ לִירֵאִיךָ. וְהוּא
 נְהוּרָא דְאַחֲזֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה וְחָמָא בֵּיה
 מְגַלְעַד וְעַד דָּן.

וּבְשַׁעֲתָא דְחָמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיקוּמוֹן תְּלַתָּא

דְּרִין חֵיבִין. וְאֲנֹן דְּרָא דְּאֲנוּשׁ וְדָרָא דְּטוֹפְנָא וְדָרָא
 דְּפִלְגָּה (ב"א גְּנִיז לִיה) בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּמְּשׁוּן בֵּיהּ, וְיִהֵב יִתִּיה
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה וְאִשְׁתַּמְּשׁ בֵּיהּ תְּלַת יְרַחִין
 דְּאִשְׁתַּאֲרוּן לִיה מִיּוֹמֵי עֲבוּרָא דִּילִיה. כְּמָא דָּאֵת אָמַר,
 (שמות ב) וְתִצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יְרַחִים.

וּבְתַר תְּלַת יְרַחִין עָאֵל קָמִי פִרְעָה נָטִיל לִיה קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא מִנִּיהּ. עַד דְּקָאִים עַל טוֹרָא דְּסִינַי
 לְקַבְּלָא אֲוֵרִיתָא וְהִדְר לִיה תְּהוּא נְהוּרָא וְאִשְׁתַּמְּשׁ בֵּיהּ
 כָּל יוֹמוֹי. וְלֹא יִכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִקְרַב בְּהַדִּיהָ עַד דְּיִהֵב
 מִסּוּהָ עַל אֲנָפוּי כְּמָא דָּאֵת אָמַר, (שמות לד) וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁת
 אֱלֹיוּ. וְאֵתְעִטְףָּ בֵּיהּ כְּטֹלִית. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים קד)
 עוֹטָה אֹר כְּשֶׁלֶמָה.

יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. כָּל מֵה דְאִתְמַר בֵּיה וַיְהִי הוּא בְּעֵלְמָא
 דִּין וּבְעֵלְמָא דְאִתִּי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֹר דְּבָרָא
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעוּבְדָא דְבְרֵאשִׁית הָוָה סָלִיק נְהוּרִיה
 מְסִיפֵי עֵלְמָא עַד סִיפֵי עֵלְמָא וְאִתְגַּנִּיז.

מֵאֵי טַעְמָא אִתְגַּנִּיז. בְּגִין דְּלֹא יִתְהַנּוּן מִנִּיה חֲיִיבֵי
 עֵלְמָא. וְעֵלְמִין לָא יִתְהַנּוּן בְּגִינִיהוּן. וְהוּא טָמִיר
 לְצַדִּיקָא, לְצַדִּיק דִּיקָא (דף לב ע"א) דְּכָתִיב, (תהלים צו) אֹר
 זָרוּעַ לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב שִׁמְחָה וּכְדִין יִתְבַּסְּמוּן עֵלְמִין
 וַיְהוּן כֹּלָא חַד. וְעַד יוֹמָא דִּיהָא עֵלְמָא דְאִתִּי הוּא טָמִיר
 וְגַנִּיז.

הֵהוּא נְהוּרָא נָפֶק מִגּו חֲשׂוּכָא דְאִתְגַּלְפָּא בְּקַלְפוּי
 דְּטָמִירָא דְכֹלָא. עַד דִּמְהֵהוּא נְהוּרָא דְאִתְגַּנִּיז
 אִתְגַּלְיָהּ בְּשִׁבִיל חַד טָמִירָא לְחֲשׂוּכָא דְלִתְתָא וְנְהוּרָא
 שְׂאֲרֵי בֵיה. מָאן חֲשׂוּכָא דְלִתְתָא. הֵהוּא דְאִקְרִי לִילָה
 דְּכָתִיב בֵּיה וְלַחֲשֶׁךְ קָרָא לִילָה.

וְעַל דָּא תְנִינן מֵאֵי דְכָתִיב, (איוב יב) מְגַלֶּה עֲמוּקוֹת מִנִּי
 חֲשֶׁךְ. רַבִּי יוֹסִי אֹמַר אֵי תִימָא מִחֲשֶׁךְ סְתִים
 אִתְגַּלְיִין. הָא חֲזִינן דְּטָמִירִין אֲנוּן כָּל אֲנוּן כְּתָרִין עֵלְאִין
 וְקָרִינן עֲמוּקוֹת. מַהוּ מְגַלֶּה. אֵלָא כָּל אֲנוּן טָמִירִין עֵלְאִין
 לָא אִתְגַּלְיִין אֵלָא מִגּו הֵהוּא חֲשׂוּכָא דְאִיהוּ בְּרֻזָּא
 דְּלִילָא. (וַיְהִי כֹלָא חַד בְּרֻזָּא דְוַהֲקָה אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה בְּרֻזָּא חֲדָא וְעַד יוֹמָא

דִּינִי הוּא גִּנּוּ וְטָמִיר (שׁוּךְ לַעִיל בְּשֵׁטָה ב) תָּא תְּנִי, כָּל אַנּוּן עֲמִיקִין
 סְתִימִין דְּנִפְקִי מִגּוּ מַחְשָׁבָה וְקָלָא נְטִיל לֹון לָא אֲתַגְלִיין
 עַד דְּמַלָּה מְגַלָּה לֹון. מָאן מַלָּה הֵינּוּ דְּבוּר.

וְהֵא דְּבוּר אֲקָרִי שַׁבַּת. וּבְגִין דְּשַׁבַּת אֲקָרִי דְּבוּר, דְּבוּר
 דְּחֹול אֲסוּר בְּשַׁבַּת. (גליון מהרש"ב וְכָף הָהָה עֲבִיד רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּד

חֲמִי לְאִמְיָה דְּהוֹת מִשְׁתַּעֲיָא הָהָה אָמַר לֵהּ אֲמָא, שְׁתּוּקִי שַׁבַּת הוּא וְאִסִּיר). בְּגִין
 דְּדְבוּר דָּא בְּעִיא לְשַׁלְטָאָה וְלָא אַחְרָא. וְהֵא דְּבוּר דְּאִיהוּ
 אֲתִי מִסְטָרָא דְּחֻשָּׁךְ מְגַלָּה עֲמוּקוֹת מְגִוִיָּה. וּמִשְׁמַע מְנִי
 חֻשָּׁךְ. הֵהוּא דְּאֲתִי מִסְטָרָא דְּחֻשָּׁךְ דְּכְתִיב מְנִי דְּיִיקָא.

השלמה מזהה שמטות (סימן ל"א)

יִשָּׁב רַבִּי בּוֹן וְדָרַשׁ מֵהוּ דְּכְתִיב (ישעיה מדה) יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרָא
 חֻשָּׁךְ. אֵלָא אוֹר שְׁיֵשׁ בּוֹ מִמַּשׁ כְּתִיב בּוֹ יִצְרָה.

חֻשָּׁךְ שְׁאִין בּוֹ מִמַּשׁ כְּתִיב בּוֹ בְּרִיאָה כְּמָה דְּאֵת אָמַר (עמוס
 ד) יוֹצֵר הָרִים וּבוֹרָא רוּחַ. אִי בְּעִית אִימָא אוֹר שְׁיֵשׁ בּוֹ
 מִמַּשׁ, כְּתִיב בּוֹ עֲשִׂיהָ. דְּכְתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר
 וַיְהִי אוֹר. וְאִין הוּיָה אֵלָא עֲשִׂיהָ וְקָרִי בֵּיהּ יִצְרָה. חֻשָּׁךְ
 דְּלָא הוּיָה בֵּיהּ עֲשִׂיהָ אֵלָא הַבְּדִלָּה וְהַפְּרָשָׁה קָרִי בֵּיהּ
 בְּרִיאָה כְּמָה דְּאֵת אָמַר הַבְּרִיא פְּלוּנִי וְכוּ'. אָמַר רַבִּי
 בְּרַכְיָה מֵהוּ דְּכְתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר וְלָא
 אָמַר וַיְהִי. מְשַׁל לְמַלְךְ שְׁהִיָּה לוֹ חֶפְץִן נָאָה וְהַקְצָהוּ עַד
 שְׁזִימָן לוֹ מְקוּם וְשִׁמְהוּ שֵׁם הַדָּא הוּא דְּכְתִיב יְהִי אוֹר וַיְהִי
 אוֹר שְׁכַבְרָה הִיָּה. ע"כ: (עד כאן מזהה שמטות)